WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan ulkoasianvaliokunta 20.10.2023

Asia: HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Menneen kesän uutiset ovat todistaneet, ettei ilmastonmuutos ole kaukainen uhka tulevaisuudessa, vaan se vaikuttaa jo nyt meihin kaikkiin. Hengenvaaralliset helleaallot, maastopalot, kuivuus, valtamerten merenpinnan keskilämpötilan nousu sekä sään ääri-ilmiöt kurittivat ihmisiä ja luontoa ympäri maailmaa. Ilmastokriisi ja luontokato linkittyvät toisiinsa ja uhkaavat inhimillistä, kansallista ja globaalia turvallisuutta. Toimia näiden toisiinsa linkittyneiden kriisien ratkaisemiseksi tarvitaan nyt, ja tähän Suomi on myös sitoutunut kansainvälisesti.

Panostukset ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjuntaan ovat myös panostuksia vakauteen ja turvallisuuteen. Ilmastonmuutoksesta puhutaan usein riskien moninkertaistajana, sillä se vaikuttaa konfliktien juurisyihin, kuten luonnonvarojen saatavuuteen. Ilmastonmuutoksen negatiivinen vaikutus luonnonvaroihin voi johtaa epävakauteen sekä kiistaan yhä hupenevista resursseista. YK:n ympäristöjärjestön (UNEP) mukaan vähintään 40 prosenttia sisällissodista vuosien 1950 ja 2010 välillä liittyi luonnonvaroihin. Epävakaus ja epävarmuus esimerkiksi oman elinkeinon harjoittamisesta voi johtaa muuttoliikkeeseen, joka hallitsemattomana voi aiheuttaa konflikteja valtioiden sisällä ja niiden välillä.

Vähenevät luonnonvarat myös pitkittävät ja rahoittavat konflikteja: rikollisjärjestöt ja ei-valtiolliset aseelliset ryhmät tienaavat laittomalla villieläin- ja puukaupalla, kaivostoiminnalla sekä huumetuotannolla vuosittain 110–281 miljardia dollaria. Tästä kaikesta kärsivät usein eniten ne ihmiset, jotka ovat valmiiksi haavoittuvaisimmassa asemassa: alkuperäiskansat, naiset, tytöt, nuoret ja vammaiset.

Tämän vuoksi **WWF on erittäin huolissaan siitä, ettei budjetissa ole erikseen osoitettu ulkoministeriön hallinnonalalla sitä, kuinka Suomi täyttää Pariisin ilmastosopimuksen rahoitusta koskevan asetuksen. Talousarvioesityksestä ei käy myöskään ilmi se, täyttääkö Suomi osaltaan YK:n luontosopimuksen Kunming-Montreal tavoitteiden mukaisen tuen kehitysmaille sopimuksen toimeenpanoon.**

Suomen tulisi kohdentaa kehitysyhteistyövaroista vähintään 30 miljoonaa euroa/vuosi biodiversiteetin suojeluun kehitysmaissa ja jatkaa ilmastorahoitusta vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2023 (200 miljoonaa euroa/vuosi). Vaikka nämä varat tulevat kehitysyhteistyövaroista, ilmastokriisi ja luontokato vaikuttavat kaikkiin maihin sekä alueisiin.

Olemme täysin riippuvaisia luonnon monimuotoisuudesta ja terveistä ekosysteemeistä, sillä ne tarjoavat meille elämän perusedellytyksiä: ruokaa, puhdasta vettä, energiaa ja elinkeinoja. Lisäksi Maailman talousfoorumi on arvioinut, että noin puolet maailman bruttokansantuotteesta (jopa 44 biljoonaa dollaria) on riippuvaista ympäristöstä.

Taloudelliset panostukset keskeisten ilmasto- ja luontosopimusten toimeenpanoon edistävät myös ihmisoikeuksien toteutumista, mikä on yksi Suomen ulkopolitiikan painopisteistä. YK:n

yleiskokous vahvisti kesällä 2022, että oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön on ihmisoikeus. Myös Suomi äänesti tämän puolesta.

Ilmaston, ympäristön, turvallisuuden ja ihmisoikeuksien parissa tärkeää työtä tekevät myös monet kansalaisjärjestöt. **WWF on huolissaan myös päätöksestä leikata ulkoministeriön momentilta eräät valtionavut yhteensä 600 000 euroa. Valtionavustusten painopisteinä ovat olleet sääntöpohjainen kansainvälinen yhteistyö, konfliktinehkäisy, kriisinhallinta ja rauhanvälitys, ihmisoikeudet ja inhimillinen turvallisuus, Euroopan unioni globaalina toimijana, laaja-alainen transatlanttinen yhteistyö sekä ilmastonmuutokseen liittyvät turvallisuusuhat.** Kaikki nämä aiheet ovat keskeisiä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä äärimmäisen ajankohtaisia tämänhetkisessä maailmantilanteessa.

Valtionavustusten kautta tuettu toiminta edistää Suomen arvoja maailmalla. Lisäksi kansalais-järjestöillä on usein kattavaa kokemusta näistä teemoista. Valtionavustus on mahdollistanut hallinnon tukemisen, uusien äänien ja näkökulmien nostamisen esiin sekä jatkuvuuden. Leikkaus voi vaikuttaa siihen, että tukea saa yhä harvempi järjestö ja toiminta keskittyy tietyille toimijoille. Yhteistyö hallinnon ja kansalaisjärjestöjen välillä on ollut Suomessa toimivaa. Natoon liittyvän kansallisen kuulemisrakenteen yhä muovautuessa on tärkeää, että kansalaisjärjestökentän ääni kuuluu moninaisesti myös turvallisuuteen liittyvissä aiheissa.

Lopuksi painotamme Suomen kansainvälistä roolia. Ollakseen edelläkävijä maailmalla Suomen on toteutettava kestävän kehityksen tavoitteet omalta osaltaan**. WWF:n näkemyksen mukaan kehitysyhteistyövarojen leikkaukset heikentävät Suomen kansainvälistä roolia ja uhkaavat kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.** Kehitysyhteistyörahoitus ja laaja-alainen kehityspolitiikka ovat keinoja vahvistaa globaalia kestävää kehitystä. Ne tulisi nähdä pitkäjänteisinä investointeina rauhaan, hyvinvointiin ja kriisien ehkäisyyn. Suomen tulisi pyrkiä jatkamaan rooliaan kestävän kehityksen edelläkävijänä ja jatkaa vahvaa sitoumustaan samanaikaisten kriisien, kuten ilmastonmuutoksen ja luontokadon ratkaisemiseksi.

Ilmasto- ja ympäristökysymykset linkittyvät olennaisesti ylisukupolviseen oikeuden-mukaisuuteen, sillä meillä on velvollisuus jättää planeetta elinkelpoiseen kuntoon myös tuleville sukupolville: lapsillemme ja lastenlapsillemme.

Maailman Luonnon Säätiö – World Wide Fund For Nature, Suomen rahasto sr.

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Anne Tarvainen
Ohjelmajohtaja, kansainvälinen ohjelma

Yhteystiedot: Anne Tarvainen (anne.tarvainen@wwf.fi p. 040 7568326)
Emma Viitanen (emma.viitanen@wwf.fi p. 050 4760577)